

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Лазор О.Я.

Лазор О.Д.

ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

Методичні рекомендації
для семінарських і практичних занять

Вінниця – 2024 рік

Рецензенти:

Довгань В.І. – доктор наук з державного управління, професор, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;

Кононенко В.В. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Рекомендовано науково-методичною радою факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Лазор О.Я., Лазор О.Д.

Л 177 Державне та регіональне управління : методичні рекомендації для семінарських і практичних занять з дисципліни для здобувачів вищої освіти «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вінниця : ВДПУ, 2024. 49 с.

Видання містить інформацію для поглиблення теоретичних знань та практичного досвіду студентів, закріплення їх практичних навичок. Подано навчально-тематичний план курсу «Державне та регіональне управління», тематику, зміст семінарських і практичних занять, переліки питань підсумкового контролю та базових понять з дисципліни. Запропоновано тести для самоконтролю та рекомендовану літературу.

Для формування дослідницьких навичок та творчих здібностей, викладено індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Для здобувачів вищої освіти «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

ЗМІСТ

Вступ	4
Навчально-тематичний план	6
Тематика семінарських і практичних занять	7
Тема 1. Державне управління – системне суспільне явище. Державна влада та державне управління	7
Тема 2. Організаційно-функціональна структура державного та регіонального управління	10
Тема 3. Президент України як суб'єкт державного управління	13
Тема 4. Верховна Рада України в системі органів державного управління	16
Тема 5. Судова система України. Конституційний Суд України. Роль прокуратури в системі органів державного управління	21
Тема 6. Організація та функціонування органів виконавчої влади в Україні на вищому та центральному рівнях	24
Тема 7. Організація та функціонування органів публічної влади на регіональному рівні в Україні	28
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	34
Методи та технології навчання	37
Критерії та методи оцінювання	38
Методичне забезпечення	39
Короткий перелік базових понять з дисципліни	41
Рекомендована література	44

Вступ

1.1. **Метою** вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування у студентів професійних компетентностей щодо можливостей підвищення ефективності державного та регіонального управління на основі вивчення (з'ясування) його теоретико-методологічних основ та особливостей функціонування публічної адміністрації на різних адміністративно-територіальних рівнях в Україні.

Предмет: теоретико-методологічні та інституційні основи державного та регіонального управління в Україні.

Основні завдання вивчення дисципліни:

– надати студентам систематизовані знання про теоретико-методологічні та інституційні основи державного та регіонального управління в Україні;

– сформувати навички щодо системного розуміння державного та регіонального управління як інтегрованої сфери діяльності органів публічної влади, визначати тенденції її розвитку як об'єкта управління;

– ознайомити студентів із перспективами державного та регіонального управління в Україні в умовах реформ, процесів децентралізації та модернізації.

1.2. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають таких компетентностей (за освітньо-професійною програмою)

1.2.1. Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК. 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

1.2.2. Фахові компетентності

ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функції менеджменту

ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

1.3. Результати навчання за освітньою (освітньо-професійною) програмою

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Зміст навчального курсу сформовано з семи тем, які вивчаються впродовж одного семестру. Структура методичних рекомендацій складається із навчально-тематичного плану, змістового наповнення семінарських і практичних занять, підготовки ІНДЗ, тестових завдань для самоконтролю, орієнтовного переліку питань підсумкового контролю знань, методів та технології навчання, методології оцінювання знань, понятійно-категорійного апарату, рекомендованої нормативно-правової бази та літературних джерел.

Методичні рекомендації розроблені з метою формування у студентів системних знань щодо особливостей організації та функціонування державного та регіонального управління.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва тем	Кількість годин за формами навчання: денна / заочна			
	Усього	зокрема		
		Л ¹	П ²	СРС ³
Тема 1. Державне управління – системне суспільне явище. Державна влада та державне управління	19/-	4/-	4/-	11/-
Тема 2. Організаційно-функціональна структура державного та регіонального управління	19/-	4/-	4/-	11/-
Тема 3. Президент України як суб'єкт державного управління	19/-	4/-	4/-	11/-
Тема 4. Верховна Рада України в системі органів державного управління	21/-	4/-	6/-	11/-
Тема 5. Судова система України. Конституційний Суд України. Роль прокуратури в системі органів державного управління	21/-	4/-	6/-	11/-
Тема 6. Організація та функціонування органів виконавчої влади в Україні на вищому та центральному рівнях	21/-	4/-	6/-	11/-
Тема 7. Організація та функціонування органів публічної влади на регіональному рівні в Україні	20/-	4/-	6/-	10/-
ІНДЗ ⁴	10/-	-	-	10/-
Усього годин:	150/-	28/-	36/-	86/-

¹ Л — лекції

² П — практичні

³ СРС — самостійна робота

⁴ ІНДЗ — індивідуальне науково-дослідне завдання

Тема 1. Державне управління – системне суспільне явище. Державна влада та державне управління

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Сутність поняття “управління” та “державне управління”.
2. Проблеми теорії сучасного адміністративно державного менеджменту.
3. Особливості адміністративного менеджменту в органах державного управління.
4. Основні характеристики державного та регіонального управління.
5. Системність державного та регіонального управління.
6. Мета та цілі державного та регіонального управління.
7. Провідні наукові школи адміністративно-державного управління.
8. Інноваційні моделі державного та регіонального управління.
9. Основні принципи та функції державного та регіонального управління.
10. Механізми та методи державного та регіонального управління.
11. Зворотні зв'язки в системі державного управління
12. Організаційно-правові форми управлінської діяльності.

Завдання на практичне заняття.

1. Будь-яка управлінська система має такі складові: суб'єкт управління, об'єкт управління, керуючий вплив та зворотній зв'язок. Наведіть приклади взаємодії елементів управлінської системи з повсякденного життя або господарської діяльності.

2. Вибрати правильну відповідь.

1. Державне управління – це
 - галузево здійснюваний вплив суспільства на державу в цілому, або на окремі органи;
 - систематично здійснюваний цілеспрямований вплив держави на суспільну систему або на окремі її ланки;
 - систематично здійснюваний цілеспрямований вплив суспільства на державу.

2. Основною специфічною рисою державного управління є:
 - відсутність суб'єкта управління;
 - кожен орган державної влади визначає самостійно основні цілі свого існування і діяльності;
 - можливість забезпечити підлеглість шляхом застосування державного примусу.

3. Специфіка державного управління як виду управління полягає в тому що воно:

- у своєму здійсненні не спирається на владу, здатну до примусу;

- поширює свій вплив на все суспільство;
- діє галузево.

4. До спеціалізованих принципів менеджменту належить:

- принцип правової впорядкованості;
- принцип державної служби;
- принцип поділу влади.

5. До загальносистемних принципів менеджменту належить:

- принцип об'єктивності управління;
- принципи прийняття управлінських рішень;
- структурно-організаційні принципи.

6. Хто з науковців сформулював теорію бюрократії?

- Маслоу;
- Файоль;
- Вебер.

7. Школа людських відносин пропонувала:

- дотримання “соціальної” дистанції між керівниками і виконавцями;
- вдосконалити технологічні процеси;
- використовувати нові аспекти управління такі як мотивація, комунікація.

8. Хто з фахівців менеджменту перший звернув увагу на можливість і необхідність застосування досягнень теорії управління в діяльності органів державного управління?

- Файоль;
- Мескон;
- Тейлор.

9. Хто з фахівців менеджменту розробив теорію ієрархії потреб?

- Файоль;
- Маслоу;
- Герцберг.

10. Теорія ієрархії потреб стосувалася:

- досягнення організаційних цілей;
- людських відносин;
- людських мотивів.

11. Мета класичної школи менеджменту:

- визначення універсальних принципів державного управління;

- формування управлінської організації із суворою ієрархічністю підлеглих;
- наукова організація праці.

12. Закономірності, відносини, взаємозв'язки, керівні засади, на яких ґрунтуються його організація та здійснення та які можуть бути сформульовані в певні правила – це:

- методи менеджменту;
- принципи менеджменту;
- функції менеджменту.

13. Практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей – це:

- принципи державного управління;
- методи державного управління;
- механізми державного управління.

14. До правових форм управлінської діяльності належать:

- сесія;
- координаційні наради;
- інтерпретаційна діяльність.

15. До організаційних форм управлінської діяльності належать:

- правотворча діяльність;
- координаційні наради;
- інтерпретаційна діяльність.

3. Закінчити речення.

1. Управління – це...
2. Державне управління – це...
3. Специфіка державного управління полягає в тому, що...
4. Основні ідеї класичної школи менеджменту ...
5. Провідні ідеї школи наукового менеджменту ...
6. Основні ідеї біхевіористичної школи менеджменту ...
7. Головні ідеї школи людських відносин...
8. Принципи державного управління поділяються на...
9. Державне управління здійснює такі функції, як...
10. Види цілей державного управління...
11. Механізми державного управління поділяються на...
12. До методів прямого адміністративного впливу належать...
13. До методів непрямого адміністративного впливу належать...
14. Види управлінських рішень...
15. Форми подання управлінських рішень...

Тема 2. Організаційно-функціональна структура державного та регіонального управління

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Сутність поняття “організація”.
2. Організаційна структура державного та регіонального управління.
3. Ознаки держави.
4. Форми державного правління.
5. Види державного устрою.
6. Основні види державного (політичного) режиму.
7. Державна влада.
8. Система органів державної влади та управління в Україні.
9. Критерії класифікації органів державного та регіонального управління.
10. Принципи побудови та функціонування органів державної влади в Україні.

Завдання на практичне заняття

1. Здійснить за допомогою SWOT-аналізу порівняльну характеристику демократичного і недемократичного політичного режиму.

2. Вибрати правильну відповідь.

1. Організації, які створені для реалізації управлінських, адміністративно-політичних або соціально-культурних завдань – це:

- недержавні організації;
- державні підприємства;
- державні установи.

2. Господарські суб'єкти, які створюються з метою виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг для задоволення потреб і отримання прибутку:

- недержавні організації;
- державні підприємства;
- державні установи.

3. Спосіб організації державної влади, який засвідчує взаємозв'язки між вищими органами держави, насамперед між органами законодавчої і виконавчої влади, та особливості статусу глави держави – це:

- державний режим;
- державний устрій;
- державне правління.

4. Спосіб територіально-політичної організації держави; спосіб поділу держави на певні складові (або без такого поділу) та розподіл влади між нею та цими частинами:

- державний режим;
- державний устрій;
- державне правління.

5. Самостійний елемент структури управління, який виконує одну чи декілька управлінських функцій – це:

- рівень управління;
- ланка управління;
- структура управління.

6. Форма державного управління:

- республіка;
- унітарна держава;
- конфедерація.

7. Форма державного устрою:

- федерація;
- республіка;
- монархія.

8. Форма правління, за якої монарх має всю повноту державної влади:

- дуалістична монархія;
- обмежена монархія;
- республіка.

9. Форма правління, за якої монарх не володіє абсолютною владою, його влада обмежена наявністю парламентської установи:

- дуалістична монархія;
- обмежена монархія;
- республіка.

10. Форма правління, за якої всі вищі органи державної влади обираються або формуються загальнонаціональною представницькою установою та несуть формальну відповідальність за свою діяльність згідно з конституцією та законодавством:

- федерація;
- республіка;
- монархія.

11. Єдина, цілісна, централізована держава, складові частини якої не володіють будь-якою політичною самостійністю:

- унітарна держава;
- федерація;

- конфедерація.

12. Форма територіально-політичної організації держави, що складається з державних утворень, які володіють юридично повною політичною самостійністю:

- унітарна держава;
- федерація;
- конфедерація.

13. Міждержавний союз, утворений шляхом підписання міжнародного договору, члени якого повністю рівноправні та зберігають свій державний суверенітет:

- унітарна держава;
- федерація;
- конфедерація.

14. Порядок здійснення державної влади певними методами та способами:

- державний режим;
- державний устрій;
- державне правління.

15. До системи органів державної влади належить:

- Президент України;
- представницькі органи місцевого самоврядування;
- виконавчі органи місцевого самоврядування.

3. Закінчити речення.

1. Організація – це...
2. Організація характеризується такими елементами, як...
3. За типом органу управління, організації поділяються на...
4. Чинники, які впливають на організаційно-функціональну структуру державного управління...
5. Держава – це...
6. Ознаки держави....
7. Форми держави – це...
8. Різновиди державного режиму...
9. Публічна влада представлена в таких формах...
10. Орган державної влади – це...
11. Критерії класифікації органів державної влади...
12. До системи органів державної влади належать...
13. До системи органів місцевого самоврядування належать...
14. До системи органів влади АРК належать...
15. Державні органи, які не належать до жодної з основних гілок влади...

Тема 3. Президент України як суб'єкт державного управління

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Правовий статус Президента України.
2. Порядок обрання Президента України.
3. Повноваження Президента України.
4. Організаційно-правові форми діяльності Президента України.
5. Гарантії діяльності Президента України.
6. Представництво Президента України в АРК.
7. Офіс Президента України.
8. Рада національної безпеки та оборони України.
9. Право вето Президента: історія, міжнародний досвід
10. Роль Президента під час воєнного стану в державі.

Завдання на практичне заняття.

1. Вибрати правильну відповідь.

1. Президентом України може бути громадянин, який досягнув:
 - 30 років;
 - 35 років;
 - 40 років.
2. Необхідною підставою для обрання Президента України є проживання в Україні впродовж останніх:
 - 3 років;
 - 5 років;
 - 10 років.
3. Питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту ініціюється:
 - одною третиною;
 - більшістю;
 - конституційною більшістю депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.
4. Рада національної безпеки і оборони України є:
 - виконавчим;
 - представницьким;
 - координуючим;
 - законодавчим органом з питань нацбезпеки і оборони при Президентові України.
5. Рішення Ради національної безпеки і оборони України вводяться в дію:
 - указами Президента України;
 - розпорядженнями Президента України;

- постановами КМУ;
- постановами ВРУ.

6. Персональний склад Ради національної безпеки і оборони України формує:

- Секретар Ради національної безпеки і оборони України;
- Президент України;
- Прем'єр-міністр України.

7. Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає:

- постанови та розпорядження;
- укази та розпорядження;
- накази та розпорядження.

8. Президентом України може бути громадянин України, який:

- досяг 30 років;
- проживає в Україні впродовж останніх 5 років;
- володіє державною мовою.

9. Рада національної безпеки і оборони України є:

- виконавчим;
- координуючим;
- законодавчим органом з питань національної безпеки і оборони при Президентіві України.

10. Одна й та сама особа не може бути Президентом України більше, ніж:

- один термін (5 років);
- два терміни підряд (10 років);
- три терміни підряд (15 років).

11. Президент України може:

- обіймати посаду в органах державної влади;
- займатися підприємницькою діяльністю;
- припинити повноваження Верховної Ради України.

12. Повноваження Президента України припиняються у разі:

- відставки Прем'єр-міністра України;
- розпуску Верховної Ради України;
- усунення з поста в порядку імпічменту.

13. Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України є:

- Голова Верховної Ради України;

- Президент України;
- Прем'єр-міністр України.

14. Президент України:

- утворює та ліквідовує суди загальної юрисдикції;
- зупиняє дію актів Кабінету Міністрів України з мотивів невідповідності цій Конституції;

- продовжує повноваження Верховної Ради України.

15. Президент України належить до:

- законодавчої гілки влади;
- виконавчої гілки влади;
- системи органів державної влади.

2. Закінчити речення.

1. Зміст статусу Президента України полягає у тому, що...
2. Юридичні вимоги до кандидатів у Президенти України...
3. Вибори Президента України здійснюються на основі...
4. Вибірчий процес обрання Президента України здійснює...
5. Вибори Президента України призначає...
6. Основні засади виборів...
7. Право висування на пост Президента України мають...
8. Функції Президента України...
9. Повноваження Президента України зі здійснення судової влади...
10. Повноваження Президента України зі здійснення законодавчої влади...
11. Повноваження Президента України зі здійснення виконавчої влади...
12. Указами Президента України оформляються...
13. Розпорядженнями Президента України оформляються...
14. Відставка Президента України набуває чинності з моменту...
15. Функції Офісу Президента України...

Тема 4. Верховна Рада України в системі органів державного управління

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Законодавча влада в Україні.
2. Статус та завдання Верховної Ради України.
3. Правова основа діяльності Верховної Ради України.
4. Принципи організації та діяльності Верховної Ради України.
5. Організаційно-правові форми управлінської діяльності Верховної Ради України.
6. Порядок формування та організація роботи Верховної Ради України.
7. Повноваження Верховної Ради України.
8. Правові акти Верховної Ради України.
9. Законодавчий процес у Верховній Раді України.
10. Правовий статус народного депутата України.
11. Парламентські та комітетські слухання.
12. Організація діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
13. Організація роботи Рахункової палати: завдання, права, форми роботи.
14. Формування коаліції: зарубіжний досвід.
15. Статус Рахункової палати у зарубіжних країнах.
16. Вплив парламенту на формування уряду.
17. Взаємодія парламенту та уряду у законодавчому процесі.
18. Статус члена парламенту: міжнародний досвід.

Завдання на практичне заняття.

Проаналізуйте регламент Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 р. № 861-VI з позицій функціонального аналізу структурних підрозділів та посадових осіб.

👉 1. Вибрати правильну відповідь.

1. Парламентський контроль забезпечує:
 - Кабінет Міністрів України;
 - Верховна Рада України;
 - Верховний Суд України.
2. Інструментом парламентського контролю є:
 - сесії;
 - депутатський запит;
 - діяльність органів влади.
3. Народні депутати України:

ВРУ;

- несуть юридичну відповідальність за результати голосування;
- можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності без згоди

- несуть юридичну відповідальність за образу чи наклеп.

4. Єдиним органом законодавчої влади в Україні є:

- Верховна Рада Автономної Республіки Крим;
- Верховна Рада України;
- обласна рада.

5. Народним депутатом України може бути громадянин України, який на день виборів досяг віку:

- 18 років;
- 21 року;
- 25 років.

6. Позачергові вибори до Верховної Ради України призначаються:

- Головою Верховної Ради України;
- Президентом України;
- Прем'єр-міністром України.

7. Управління Верховною Радою України здійснює:

- Голова і два заступника;
- Голова і три заступника;
- Голова і заступник.

8. Необхідною підставою для обрання народним депутатом України є проживання в Україні впродовж останніх:

- 3 років;
- 5 років;
- 10 років.

9. Повноваження народного депутата починаються з моменту:

- передачі трудової книжки до Секретаріату ВРУ;
- складання присяги депутата;
- оголошення його обраним Центральною виборчою комісією.

10. Конституційний склад Верховної Ради України:

- 350 народних депутатів України;
- 450 народних депутатів України;
- 550 народних депутатів України.

11. Скільки помічників-консультантів народного депутата мають статус державних службовців:

- чотири;
- п'ять;
- шість.

12. Конституційні закони приймає Верховна Рада України при голосуванні за нього:

- 1/2 +1 голос народних депутатів;
- 2/3 народних депутатів;
- 3/4 народних депутатів.

13. Народний депутат має право:

- бути членом КМУ, керівником ЦОВВ;
- мати інший представницький мандат чи одночасно бути на державній службі;
- проводити особистий прийом громадян у дні, визначені ВРУ для роботи з виборцями.

14. Парламентський контроль за використання коштів Державного бюджету забезпечує:

- Верховна Рада України;
- Рахункова палата;
- Верховний Суд України.

15. ВРУ є повноважною за умови обрання не менш як:

- 1/3;
- 1/2;
- 2/3 від її конституційного складу.

16. Регламент ВРУ встановлює:

- порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань,
- формування державних органів,
- визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради;
- правильно все, вказане вище.

17. Питання щодо здійснення парламентського контролю, розгляд яких є винятковим правом Верховної Ради вносяться до порядку денного сесії Верховної Ради :

- позачергово без голосування
- з голосуванням народних депутатів.

18. За етапами проведення розрізняють такі види контролю:

- бюджетний та управлінський контроль;
- превентивний, оперативний, підсумковий контроль;
- зовнішній та внутрішній контроль;
- централізований та децентралізований контроль.

19. Порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради України визначається:

- статутом ВРУ;
- регламентом ВРУ;
- рішенням голови ВРУ.

20. Вид контролю, який передбачає функціонування спеціальних контролюючих органів, застосування жорстких правил та норм, це:

- зовнішній контроль;
- внутрішній контроль;
- централізований контроль;
- децентралізований контроль..

21. Особливості здійснення контрольних функцій Верховної Ради у сфері національної безпеки і оборони визначаються

- статутом ВРУ;
- регламентом ВРУ;
- рішенням голови ВРУ.
- Законом України "Про національну безпеку України".

22. Контроль за своєчасним скеруванням і розглядом депутатських запитів здійснює:

- лічильна комісія;
- апарат ВРУ;
- голова ВРУ.

23. Організовує роботу Апарату Верховної Ради та здійснює контроль за його діяльністю:

- перший заступник голови ВРУ;
- апарат ВРУ;
- голова ВРУ.

24. Обов'язки з питань здійснення Верховною Радою та її органами законопроектної діяльності, законодавчої процедури та контрольних функцій здійснює:

- голова ВРУ;

- перший заступник голови ВРУ;
- заступник голови ВРУ;
- апарат ВРУ.

25. Основними сферами контролінгу є:

- планування, контроль, керування;
- планування, організація, контроль, мотивація;
- визначення цілей, збір та аналіз інформації;
- визначення місії, побудова стратегії, реалізація стратегії.

2. Закінчити речення.

1. Правовою основою діяльності парламенту України є...
2. До організаційної структури Верховної Ради України належать...
3. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить...
4. Основні ознаки парламентаризму...
5. Функції Верховної Ради України...
6. Сфери компетенції Верховної Ради України...
7. Правові форми управлінської діяльності...
8. Організаційні форми управлінської діяльності...
9. Сесії бувають...
10. Правові акти Верховної Ради України...
11. Питання, які визначаються винятково законами...
12. Народний депутат має право...
13. Повноваження Верховної Ради України припиняються ...
14. Контроль від імені ВРУ за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює ...
15. Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює...

**Тема 5. Судова система України.
Конституційний Суд України.
Роль прокуратури в системі органів державного управління**

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Поняття судової гілки влади.
2. Правове регулювання організації та діяльності судової влади.
3. Основні засади судочинства.
4. Судова система України.
5. Правовий статус судів загальної юрисдикції.
6. Місцеві загальні суди.
7. Апеляційні суди: порядок формування та повноваження.
8. Спеціалізовані суди.
9. Верховний Суд України.
10. Конституційний Суд України.
11. Правовий статус працівників суду.
12. Вища рада правосуддя.
13. Державна судова адміністрація України.
14. Роль прокуратури у здійсненні державного управління.

Завдання на практичне заняття.

Вибрати правильну відповідь.

1. Основне завдання судової влади:
 - правове регулювання;
 - правосуддя;
 - судове провадження.
2. Місцевими загальними судами є:
 - районні суди;
 - апеляційні суди;
 - касаційні суди.
3. Апеляційні суди – це суди:
 - першої інстанції;
 - другої інстанції;
 - третьої інстанції.
4. Суддя Конституційного Суду призначається на:
 - 5 років;
 - 6 років;
 - 9 років.
5. Президент України до складу Конституційного Суду призначає:
 - 5 суддів;

- 6 суддів;
- 9 суддів.

6. Правовий статус суддів Верховного Суду України регулюється Законом України:

- “Про державну службу»;
- “Про судоустрій”;
- “Про статус суддів”.

7. Припинення повноважень судді Конституційного Суду відбувається у випадку досягнення ним:

- 60-річного віку;
- 65-річного віку;
- 70-річного віку.

8. Кандидат на посаду судді Конституційного Суду України на день призначення повинен досягти мінімального віку:

- 35 років;
- 40 років;
- 45 років.

9. Конституційний Суд України забезпечує контроль за:

- додержанням конституційної процедури розслідування та розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту;
- дотриманням прав і свобод громадян;
- захистом прав і законних інтересів учасників господарських відносин.

10. Суди загальної юрисдикції утворюються та ліквідуються:

- Головою Верховної Ради України;
- Президентом України;
- Прем’єр-міністром України.

11. Перше призначення на посаду професійного судді здійснюється терміном на:

- 3 роки;
- 4 роки;
- 5 років.

12. Перше призначення на посаду професійного судді здійснюється

- Президентом України;
- Головою Верховної Ради України;
- Прем’єр-міністром України.

13. Правосуддя в Україні здійснюється виключно:

- Президентом України;
- Прем'єр-міністром України;
- судами.

14. Суддя Конституційного Суду України має:

- належати до політичної партії та профспілки;
- мати представницький мандат;
- володіти державною мовою.

15. Державний колегіальний незалежний орган відповідальний за формування високопрофесійного суддівського корпусу:

- Державна судова адміністрація;
- Вища рада юстиції;
- Верховний Суд України.

2. Закінчити речення.

1. Судова влада – це...
2. Правовою основою регулювання діяльності судової влади є...
3. Основними засадами судочинства є...
4. До системи судів загальної юрисдикції належать...
5. Єдність судів загальної юрисдикції забезпечується...
6. Місцевими загальними судами є...
7. Вищими судовими органами спеціалізованих судів є...
8. Перше призначення на посаду професійного судді здійснюється ...
9. Верховний Суд України – це...
10. Конституційний Суд України – це...
11. Принципи діяльності Конституційного Суду України...
12. Повноваження Вищої ради правосуддя...
13. Академія суддів України є...
14. Державна судова адміністрація – це...
15. Прокуратура – це...

Тема 6. Організація та функціонування органів виконавчої влади в Україні на вищому та центральному рівнях

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Система органів виконавчої влади України.
2. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України.
3. Основні повноваження уряду.
4. Структура Кабінету Міністрів України.
5. Порядок формування Кабінету Міністрів України.
6. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
7. Правовий статус Секретаріату Кабінету Міністрів України.
8. Формування уряду у зарубіжних країнах.
9. Політична відповідальність уряду.
10. Центральні органи виконавчої влади у системі органів державного управління (міністерства, державні служби, агентства, інспекції, бюро, комісії, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом).

Завдання на практичне заняття.

1. Ознайомтесь зі статтями 85, 106, 113, 114, 116 Конституції України. Проаналізуйте:
 - як організована взаємодія між Президентом України, Верховною Радою та Кабінетом Міністрів?
 - як у конституційній моделі розподілу влади в Україні реалізована система «стримувань і противаг»?
 - у чому полягають переваги та недоліки такої організації системи загалом та її функціонування в Україні?
 - Наведіть приклади реалізації системи «стримувань і противаг» у розвинених країнах.

2. Центральні органи виконавчої влади з метою виконання окремих функцій із реалізації державної політики утворюються як служби, агентства, інспекції. Пояснити особливості їх організаційно-правового статусу.

3. Вибрати правильну відповідь.

1. Заступники голови облдержадміністрації призначаються на посаду головою облдержадміністрації за згодою:
 - Першого віце-прем'єр-міністра;
 - відповідного віце-прем'єр-міністра;
 - Прем'єр-міністра;
 - Президента.

2. Кандидатури на посади голів райдержадміністрацій на розгляд Кабінету Міністрів України вносяться:

- головами облдержадміністрації;
- Прем'єр-міністром;
- Першим віце-прем'єр-міністром.
- правильно все, вказане вище.

3. Перші заступники голови облдержадміністрації призначаються на посаду головою облдержадміністрації за згодою:

- Першого віце-прем'єр-міністра;
- відповідного віце-прем'єр-міністра;
- Прем'єр-міністра;
- Президента;
- правильно все, вказане вище.

4. Органом виконавчої влади є:

- обласна рада;
- обласна державна адміністрація;
- Верховна Рада України.

5. Органом спеціальної компетенції є:

- Кабінет Міністрів України;
- Державна податкова адміністрація України;
- Верховна Рада України.

6. Органом загальної компетенції є:

- Управління культури і туризму Львівської обласної державної адміністрації;
- Кабінет Міністрів України;
- Міністерство економіки України.

7. Вищим органом у системі органів виконавчої влади є:

- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Президент України.

8. Прем'єр-міністр України призначається:

- Кабінетом Міністрів України;
- Верховною Радою України;
- Президентом України.

9. Кандидатуру для призначення на посаду Прем'єр-міністра України вносить Президент України за пропозицією:

- Голови Верховної Ради України;
- коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України;
- Першого заступника Голови Верховної Ради України.

10. Члени Кабінету Міністрів України (окрім Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України) призначаються Верховною Радою України за поданням:

- Прем'єр-міністра України;
- Голови Верховної Ради України;
- коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України.

11. Міністр оборони України, Міністр закордонних справ України призначаються Верховною Радою України за поданням:

- Голови Верховної Ради України;
- коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України;
- Президента України.

12. Державні комітети України утворюються та ліквідовуються:

- Верховною Радою України;
- Кабінетом Міністрів України;
- Президентом України.

13. Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України видає:

- постанови та розпорядження;
- укази та розпорядження;
- накази та розпорядження.

14. Посади членів Кабінету Міністрів України належать до:

- адміністративних;
- патронатних;
- політичних.

15. Посади голів місцевих державних адміністрацій належать до:

- адміністративних;
- патронатних;
- політичних.

16. Який орган державної влади забезпечує координацію діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади з розроблення та виконання заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку?

- Міністерство цифрової трансформації України;
- Міністерство розвитку громад та територій України;

- Верховна Рада України;
- голови місцевих державних адміністрацій

17. Які з наведених нижче органів державної виконавчої влади мають подвійне підпорядкування:

- територіальні органи ЦОВВ;
- Міністерство розвитку громад та територій України;
- місцеві державні адміністрації;
- Кабінет Міністрів України.

18. Відповідальним за підготовку та виконання обласних, районних місцевих бюджетів є:

- місцева державна адміністрація;
- органи місцевого самоврядування;
- Міністерство розвитку громад та територій України;
- Кабінет Міністрів України.

4. Закінчити речення.

1. До системи органів виконавчої влади належать ...
2. Основними завданнями Кабінету Міністрів України є...
3. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України...
4. Правовою основою діяльності Кабінету Міністрів України є...
5. Членом Кабінету Міністрів України може стати...
6. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України відбувається у випадках...
7. Секретаріат Кабінету Міністрів України – це...
8. Кабінет Міністрів України видає такі нормативно-правові акти: ...
9. Державний комітет – це ...
10. В Україні діють такі Державні комітети, як...
11. Міністерство – це ...
12. Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом – це...
13. В Україні діють такі центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, як...
14. Місцеві державні адміністрації – це...
15. Примірні переліки управлінь, відділів та інших структурних підрозділів МДА затверджуються...

Тема 7. Організація та функціонування органів публічної влади на регіональному рівні в Україні

Орієнтовний перелік питань семінарського заняття.

1. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.
2. Основні напрями регіонального управління.
3. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.
4. Система та структура місцевих державних адміністрацій.
5. Трансформація ролі місцевих державних адміністрацій у контексті адміністративно-територіальної реформи.
6. Правова основа діяльності місцевих державних адміністрацій.
7. Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій.
8. Акти місцевих державних адміністрацій.
9. Роль органів публічної влади в сталому розвитку територій.
10. Механізм реалізації регіональної політики держави.
11. Сучасна модель місцевого самоврядування в Україні.
12. Елементи системи місцевого самоврядування та їх взаємодія.
13. Представницькі органи місцевого самоврядування.
14. Виконавчі органи місцевого самоврядування.
15. Посадові особи місцевого самоврядування.
16. Органи самоорганізації населення.

Завдання на практичне заняття.

1. Провести функціональне обстеження органу публічної влади Вашої місцевості (сільської, селищної, міської ради чи їх виконавчих органів, районної ради, райдержадміністрації, обласної ради, облдержадміністрації, будь-якого територіального органу ЦОБВ).
2. З'ясувати ситуації подвійного підпорядкування органів публічної влади.
3. Виявити дублювання функцій органів публічної влади та можливості їх розмежування у контексті адміністративної реформи.
4. Проаналізувати системи контролю в органах публічної влади.
5. Проаналізувати статuti територіальних громад з позицій відповідності сучасному етапу трансформації адміністративно-територіального устрою та реформи.
6. Заповнити таблицю характерних рис різних моделей місцевого управління: англосаксонської, континентальної, іберійської та радянської, використовуючи подані критерії (див. табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика моделей місцевого управління

Критерії	Моделі				
	Англо-саксонська	Континентальна	Іберійська	Радянська	Змішана
Країни поширення					

Органи місцевого самоврядування					
Органи державної влади					
Посадові особи					
Переваги					
Недоліки					
Загрози					

2. Вибрати правильну відповідь.

1. Територіальна громада – це:

- посадова особа місцевого самоврядування;
- елемент системи місцевого самоврядування;
- орган місцевого самоврядування.

2. Інституції самоорганізації населення – це:

- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- елемент системи місцевого самоврядування;
- представницькі органи місцевого самоврядування.

3. До територіальної громади села можуть належати:

- жителі міста;
- іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають у межах села;
- громадяни України, які тимчасово проживають у межах села.

4. Виборний орган, який складається з депутатів і, відповідно до закону, наділяється правом представляти інтереси територіальної громади та приймати від її імені рішення – це:

- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- елемент системи місцевого самоврядування;
- представницькі органи місцевого самоврядування.

5. Інституціями, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст, є:

- сільські, селищні, міські, районні, обласні ради;
- районні й обласні державні адміністрації;
- районні й обласні ради.

6. Місцеві ради – це:

- сільські, селищні, міські, районні, обласні ради;

- сільські, селищні, міські ради;
- районні й обласні ради.

7. Представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин – це:

- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- органи самоорганізації громадян;
- представницькі органи місцевого самоврядування.

8. Органами самоорганізації громадян є:

- сільська, селищна і міська рада;
- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- будинкові, вуличні квартальні комітети.

9. Органи, які створюються сільськими, селищними, міськими, районними у містах радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування – це:

- сільська, селищна і міська рада;
- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- будинкові, вуличні квартальні комітети.

10. Основною формою роботи виконавчого комітету є:

- сесії;
- координаційні наради;
- засідання.

11. Особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій та отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету – це:

- депутат районної, обласної ради;
- посадова особа місцевого самоврядування;
- депутат сільської, селищної та міської ради.

12. Виконавчими органами місцевого самоврядування є:

- районні адміністрації;
- місцеві державні адміністрації;
- районна рада.

13. Посадовими особами місцевого самоврядування є:

- депутат районної, обласної ради;
- сільський, селищний, міський голова;
- депутат сільської, селищної та міської ради.

14. З метою захисту прав та інтересів територіальних громад, ефективнішого здійснення своїх повноважень та повноважень органів місцевого самоврядування створюються:

- виконавчі органи місцевого самоврядування;
- представницькі органи місцевого самоврядування;
- асоціації місцевого самоврядування.

15. Виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті ради, що утворюється на термін її повноважень є:

- районна рада;
- виконавчий комітет;
- органи самоорганізації населення.

16. Нормативно-процедурний документ, який встановлює права, свободи і обов'язки жителів територіальної громади, відображає характерні риси взаємовідносин всередині територіальної громади, а також регулює інші питання, віднесені до компетенції місцевого самоврядування – це:

- регламент ради;
- статут територіальної громади;
- рішення виконавчого комітету.

17. Статут територіальної громади приймається:

- територіальною громадою;
- представницьким органом місцевого самоврядування;
- виконавчим органом місцевого самоврядування.

18. Легітимна функція статуту визначає:

- уточнення правового поля діяльності суб'єктів громади;
- легітимність громади та її суб'єктів;

права, свободи та обов'язки суб'єктів громади, гарантії, відповідальність та способи захисту.

19. Вид контролю, здійснюваний органами державної влади, які адміністративно підпорядковані один одному, це:

- централізований контроль;
- внутрішній контроль;
- децентралізований контроль;
- зовнішній контроль.

20. Правотворча функція статуту територіальної громади визначає:

- уточнення правового поля діяльності суб'єктів громади;
- легітимність громади та її суб'єктів;

– права, свободи та обов'язки суб'єктів громади, гарантії, відповідальність та способи захисту.

21. Органи та посадові особи місцевого самоврядування інформують населення про виконання програм соціально-економічного, культурного розвитку не менш як:

- 1 раз на рік;
- 2 рази на рік;
- 1 раз на два роки.

22. На вимогу якої кількості депутатів міський голова зобов'язаний відзвітувати перед радою про роботу виконавчих органів:

- 1/3;
- 2/3;
- 1/2 депутатів міської ради.

23. Селищний голова звітує про свою роботу перед територіальною громадою не рідше одного разу на:

- 3 місяці;
- 6 місяців;
- 12 місяців.

24. Питання про дотермінове припинення повноважень селищної ради за рішенням місцевого референдуму може бути порушене:

- міською радою;
- селищним головою одноособово;
- виконавчим комітетом.

25. Сільський, селищний, міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед:

- Президентом України, ВРУ, КМУ;
- територіальною громадою, радою, державою;
- районною та обласною радою.

3. Закінчити речення.

1. Основні ланки адміністративного поділу...
2. Голови обласних державних адміністрацій (ОДА) мають право скасовувати рішення...
3. Територіальна громада – це...
4. Міське управління – це...
5. Територіальна громада наділена конкретною правосуб'єктністю...
6. Добровільне об'єднання територіальних громад відбувається за рішенням...
7. Представницький орган місцевого самоврядування – це...

8. Система місцевого самоврядування складається з двох рівнів...
9. Місцеві ради – це...
10. Районні та обласні ради – це...
11. Органи самоорганізації – це...
12. До органів самоорганізації належать...
13. Виконавчі органи місцевого самоврядування – це...
14. Виконавчими органами місцевого самоврядування є...
15. Посадовими особами місцевого самоврядування є...
16. Виникнення статутів пов'язане із...
17. Функції статуту...
18. Статут територіальної громади має відповідати критеріям...
19. Стосовно загальної побудови статуту територіальної громади, то можна виділити наступні їх різновиди...
20. Відносини місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування будуються за принципом підконтрольності, якщо це стосується...

4. Розв'язати задачі.

1). Виконавчий комітет селищної ради в межах своїх повноважень, більшістю голосів від правомірного складу, прийняв рішення, яке мав би підписати селищний голова. За умови незгоди селищного голови з цим рішенням – вказати механізм вирішення питання.

2). Васильківська сільська рада представляє територіальну громаду, що налічує до 500 жителів. Сільський голова своїм розпорядженням прийняв рішення про те, що виконавчого комітету створювати не потрібно. Вказати: хто і які у такому випадку виконуватиме функції виконавчого комітету; правомірність прийнятого рішення.

3). До обласної ради, відповідно до Виборчого кодексу, було обрано 120 депутатів. На сесію, окрім голови і найменшої кількості депутатів, які мають право ініціативи, прибуло також ще 19 депутатів. Одним із питань, що були винесені на пленарне засідання ради, розглядалося питання створення постійних комісій ради, їх завдання та склад. Проти цього рішення проголосувало 12 депутатів, утримались – 8 депутатів. Всі інші проголосували “за” створення постійних комісій. Скільки депутатів проголосувало “за” створення постійних комісій ради? Чи легітимним було це рішення ради і чому? Вказати розв'язок задачі.

4) На засідання районної ради, що складається із 30 депутатів, було винесено питання про звільнення заступника голови цієї ради на вимогу найменшої кількості депутатів, які мають таке право згідно з чинним законодавством. Окрім голови цієї ради, що проводив засідання, та ініціаторів цього питання, були присутні ще 13 депутатів. Після голосування, голоси розподілились так: “проти” – 2 депутати, “утримались” – 3 депутати. Решта – проголосували “за”. Визначити кількість голосів депутатів, які проголосували “за” прийняття цього рішення та його легітимність.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Мета: розвиток навичок самостійної роботи, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань та практичне застосування знань студента з курсу.

Підготовка до написання ІНДЗ — 10 год.

Завдання:

1. Опрацювати самостійно наукову літературу для написання ІНДЗ.
2. У роботі максимально поєднати теорію з практикою.
3. Визначити можливості адаптації зарубіжного досвіду.
4. Презентуйте виконане завдання на практичному занятті, візьміть участь в обговоренні презентацій іншими здобувачами вищої освіти.
5. Вимоги до оформлення ІНДЗ:
 - Обсяг – 10 стор.
 - Структура: Титульна, Зміст, Вступ, Основна частина, Висновки, Список використаних джерел.
 - Оформлення: українською мовою, текстовий редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5; усі поля – 20 мм, абзац – 12,5 мм.
 - Надсилати e-mail: Oksana.Lazor@vspu.edu.ua. Дедлайн: 5-те практичне заняття за розкладом.

Тематика ІНДЗ (за вибором студента)

1. Американська школа адміністративно-державного управління
2. Верховна Рада України в системі органів державного управління.
3. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування.
4. Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України.
5. Відносини між обласними і районними державними адміністраціями.
6. Відносини місцевих державних адміністрацій в системі вертикальних та горизонтальних зв'язків: відносини з Президентом України, відносини з Кабінетом Міністрів України, відносини з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади.
7. Відповідальність у забезпеченні законності: види і процедури забезпечення.
8. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування.
9. Демократія і бюрократія в державному управлінні.
10. Державна влада як атрибут державно-владного механізму.
11. Державна влада. Система органів державної влади України.
12. Державне управління як виконавчо-розпорядча діяльність.
13. Динамізм структури органів виконавчої влади.
14. Дисципліна у забезпеченні законності: поняття, інституціональний та фактичний зміст.

15. Діяльність органів публічної влади на досягнення цілей сталого розвитку.
16. Елементи організаційної структури державного управління.
17. Етапи та механізми реалізації прийнятих рішень
18. Ефективність діяльності державних органів і посадових осіб: поняття та критерії.
19. Загальні риси, форми та методи управлінської діяльності.
20. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.
21. Зміст та забезпечення законності в державному управлінні.
22. Ієрархія цілей в державному управлінні. Формування «дерева цілей».
23. Інститут президентства та державне управління.
24. Кабінет Міністрів України: структура та компетенція.
25. Конституція України про гілки влади в Україні.
26. Контрольні механізми у забезпеченні законності.
27. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади та напрямки муніципальної (комунальної) реформи.
28. Лідерство в державному управлінні.
29. Лобізм при прийнятті управлінських рішень.
30. Міністерства України та їх повноваження.
31. Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі. Їх функції та відносини з місцевими державними адміністраціями.
32. Моделі та методи прийняття рішень органами державної влади
33. Напрями вдосконалення системи державного управління з врахуванням світового досвіду.
34. Об'єкти управлінської діяльності виконавчої влади, їх властивості, основні рівні, видові групи.
35. Основи побудови та типи організаційних структур державного управління.
36. Основні теорії та школи управління.
37. Особливості прийняття рішень органами місцевого самоврядування
38. Побудова державної влади по вертикалі та горизонталі як основа забезпечення законності в державному управлінні
39. Поняття контролю в державному управлінні.
40. Поняття оптимального управлінського рішення та його вибір.
41. Поняття та види функцій державного управління, їх класифікація.
42. Поняття, суть та типи управлінських рішень.
43. Посадові особи територіальних громад.
44. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.
45. Представницькі органи місцевого самоврядування.
46. Президент України, його функції та повноваження в державному управлінні.
47. Прем'єр-міністр України: повноваження та компетенція.
48. Принципи загального управління якістю в державному секторі
49. Проблеми сучасного адміністративно державного менеджменту
50. Програма У. Лемінга та її застосування у сфері державного адміністрування
51. Процес прийняття рішень.

- 52.Реалізація управлінських функцій в роботі місцевих державних адміністрацій.
- 53.Реформування організаційної структури державного та регіонального управління в Україні.
- 54.Роль звітності державних органів і посадових осіб, референдумів, узагальнення суспільної думки, засобів масової інформації в оцінці ефективності державного управління.
- 55.Секретаріат Кабінету Міністрів, його роль в забезпеченні діяльності Кабінету Міністрів України.
- 56.Система місцевого самоврядування в Україні та її елементи
- 57.Система органів виконавчої влади: організація та функціонування
- 58.Співвідношення законності, правопорядку, раціональності в державному управлінні.
- 59.Структура та повноваження місцевих державних адміністрацій.
- 60.Судова влада – структура забезпечення законності.
- 61.Сутнісні (рисни) організаційної структури державного управління
- 62.Сутність та об'єктивні детермінанти змісту виконавчо-розпорядчої діяльності.
- 63.Сутність, зміст та специфіка державного управління.
- 64.Сучасний досвід адміністративно-державного управління в країнах Заходу.
- 65.Теорія адміністративно-державного управління у Великобританії.
- 66.Теорія адміністративно-державного управління у Німеччині.
- 67.Територіальна громада як суб'єкт і основний носій функцій в системі місцевого самоврядування.
- 68.Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції
- 69.Технологія процедури прийняття рішень в державному управлінні.
- 70.Типові моделі управлінських функцій для різних ланок державного управління.
- 71.Унітарна і федеративна організація державного управління.
- 72.Управління інноваційною діяльністю.
- 73.Управлінські зв'язки та управлінські відносини в системі органів виконавчої влади.
- 74.Управлінські рішення: зміст і види.
- 75.Управлінські технології: поняття та види.
- 76.Французька школа адміністративно-державного управління
- 77.Функції Верховної Ради України у сфері державного управління.
- 78.Функції структур громадського контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
- 79.Централізація та децентралізація в структурній організації державного управління.
- 80.ЦОВВ у системі органів державного управління.

МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з публічного управління та адміністрування з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування. З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань тощо).

Значна увага під час вивчення курсу приділяється словесним (пояснення, роз'яснення, тощо), наочним (таблиці, плакати, презентація), практичним методам (вирішення завдань, тестів, робота з джерелами).

Процес навчання з дисципліни «Державне та регіональне управління» ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Основні форми і методи навчання: словесний виклад лекційної теми зі створенням для студентів проблемних ситуацій, перевірка знань на практичному занятті, усне опитування на практичних заняттях в формі колоквиуму (співбесіди), поточне і підсумкове тестування (передусім для перевірки знання лекційного матеріалу і виконання завдання на самостійну роботу), реферативні виступи та їх письмове оформлення, підготовка тексту анотацій; письмові поточні та підсумкові завдання.

Для активізації процесу навчання студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага слухачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: семінар-розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; семінар-вирішення ситуаційних вправ; семінар-вирішення проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; тестування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування ними занять, заохочення їх навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються: методи усного контролю (опитування), письмового (контрольні роботи, тести). Вони мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців з публічного управління та адміністрування до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному опитуванню та тестовому контролю (поточному та підсумковому).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. При оцінюванні знань студентів з дисципліни «Державне та регіональне управління» викладач керується такими критеріями:

А (відмінно)	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
В (дуже добре)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
С (добре)	Загалом володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
Д (задовільно)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
Е (достатньо)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей.
FX (незадовільно)	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
F (незадовільно)	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Шкала оцінювання: розширена та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота														Е к з а м е н	Σ		
Семестр 6																	
T1		T2		T3		T4		T5		T6		T7				ІНДЗ	Σ
Л	П	Л	П	Л	П	Л	П	Л	П	Л	П	Л	П				
3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3	7				
3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	3	7	10	80	20	100

Методичне забезпечення

Робоча програма дисципліни.

Лекції.

Плани практичних занять (денна форма).

Пакет контрольних завдань

Презентації

Навчальний посібник: Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи публічного управління та адміністрування : навчально-методичний посібник. 3-тє вид. К.: Ліра-К, 2020. 268 с.

КОРОТКИЙ ПЕРЕЛІК БАЗОВИХ ПОНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ⁵

Верховна Рада України – парламент, єдиний орган законодавчої влади в Україні.

Виконавча влада – це гілка державної влади, яка організує, планує, координує, спрямовує й контролює зовнішню і внутрішню політику держави, в межах і на підставі законів здійснює управління соціальними та економічними процесами, справляючи системний вплив держави на всі сторони суспільної життєдіяльності людей.

Громадський контроль – вид соціального контролю, який здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами

Делеговані повноваження – повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються відповідним місцевим державним адміністраціям за рішенням районних, обласних рад.

Державна економічна політика – діяльність державних органів законодавчої і виконавчої влади та управління, місцевого самоврядування з визначення відповідних цілей, завдань, пріоритетів в економіці та методів і засобів їх досягнення. *формально-рольове*, за якого відбувається регламентація змісту й засобів спілкування соціальними ролями партнерів;

Державне агентство – центральний орган виконавчої влади, пріоритетними напрямками діяльності якого є функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління (наприклад, Державне агентство водних ресурсів України, Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, Державне агентство земельних ресурсів України).

Державна інспекція – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого здебільшого зорієнтована на контрольно-наглядові функції за дотриманням державними органами та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, юридичними та фізичними особами актів законодавства (Державна архітектурно-будівельна інспекція України, Державна екологічна інспекція України, Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів).

Державна служба – це центральний орган виконавчої влади, більшість функцій якого становлять функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам (наприклад, Державна митна служба України, Державна міграційна служба України, Державна податкова служба України).

Державна служба – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави,

⁵ Архіреєв С.І. Державне та регіональне управління : практикум для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. С. І. Архіреєв, Н. Н. Губанова, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архіреєва. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 64 с

Державне регулювання економіки – це система прийняття рішень та практичного здійснення заходів та процедур управління, спрямованих на забезпечення запланованого режиму ефективного функціонування і розвитку економічної системи.

Державне управління – це система знань та правил застосування методів впливу держави на хід соціально-економічного розвитку, спрямованих на досягнення цілей державної економічної політики.

Державний контроль – одна з функцій державного управління; форма здійснення державної влади, що забезпечує дотримання законів та інших нормативно-правових актів, у сукупності з системою державних контролюючих органів.

Державний службовець - це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті) (далі - державний орган), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби.

Законодавча влада – це делегована народом своїм представникам у парламенті (Верховній Раді) державна влада, що має виключне право приймати закони. Органом законодавчої влади є парламент держави.

Законопроект - проекти законів, постанов Верховної Ради, які містять положення нормативного характеру.

Зв'язки з громадськістю (public relations) – одна із конкретних функцій управління, яка сприяє встановленню та підтриманню спілкування для виявлення спільних інтересів та досягнення взаєморозуміння й співробітництва між організацією і громадськістю.

Методи державного управління – це засоби впливу держави (через законодавчі, виконавчі органи та центральний банк) на сферу підприємництва, інфраструктуру ринку, некомерційний сектор економіки з метою створення або забезпечення умов їхньої діяльності відповідно до національної економічної політики.

Міністерство – центральний орган виконавчої влади, що здійснює державне управління в певній галузі або сфері життя

Місцева державна адміністрація (МДА) – місцевий орган виконавчої влади, який в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою.

Місцеве самоврядування – гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Об'єкт державного управління – прояви, сторони, взаємозв'язки суспільних відносин, явищ, процесів, поведінки, свідомості і діяльності людей, що стосуються реалізації загальних інтересів, і є об'єктом управляючого впливу з боку держави.

Орган державної влади – окрема частина єдиної системи органів державної влади, що створюється у встановленому законом порядку і здійснює завдання та функції на підставі державно-владних повноважень, власної компетенції з метою реалізації цілей і функцій держави.

Органи виконавчої влади в Україні – це система центральних і місцевих, одноособових і колегіальних, органів виконавчої влади загальної та спеціальної компетенції на чолі з Кабінетом Міністрів України, що відповідно до Конституції та законів України забезпечують виконання Конституції України, законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України в найважливіших сферах суспільного і державного життя України.

Повноваження — обмежене право використовувати ресурси організації і направляти зусилля її співробітників на виконання певних завдань.

Поправка - внесення виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті законопроекту.

Президент України – глава держави, який виступає від її імені, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Принципи державного управління – це закономірності, відносини, взаємозв'язки, керівні засади, на яких ґрунтується його організація і здійснення, і які можуть бути сформульовані в певні правила.

Пропозиції - внесення змін до тексту законопроекту (статей, їх частин, пунктів, речень), зміни порядку розміщення, об'єднання розділів, глав, статей, їх частин і пунктів, а також виділення тих чи інших положень в окремі розділи, глави, статті;

Публічна звітність - політико-правовий інструментарій розвитку громадянського суспільства, який вимагає відкриття з боку органів державної влади та місцевого самоврядування певної інформації про свою діяльність.

Регіон – визначене законодавством територіальне утворення із системою органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь).

Регіональне управління – система цілеспрямованого впливу суб'єктів регіонального управління (Президент України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; ЦОВВ; місцеві органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування) на соціально-економічні, політичні та гуманітарні процеси у межах регіону з метою забезпечення сталого розвитку регіонів.

Система стримувань і противаг — це сукупність законодавчо закріплених повноважень, засобів, форм, методів, процедур, призначених для

забезпечення реалізації принципу розподілу влади, недопущення домінування будь-якої гілки влади і досягнення динамічної стабільності між ними.

Служба в органах місцевого самоврядування - це професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом.

Сталий розвиток – процес розбудови держави на основі узгодження і гармонізації соціальної, економічної та екологічної складових з метою задоволення потреб сучасних і майбутніх поколінь.

Стратегічне управління — тип управління організацією, що спирається на людський потенціал, гнучко реагує на виклики з боку оточення та проводить відповідні своєчасні зміни в організації, що в сукупності надає можливість успішно досягати короткострокових та довгострокових цілей.

Суб'єкт державного управління – державний апарат, що уособлює державу; орган влади, окремий підрозділ чи посадова особа, які виробляють і ухвалюють управлінські рішення, здійснюють управлінський вплив на відповідні об'єкти.

Судова влада – це діяльність всіх створених у державі судів, яка реалізується за допомогою притаманних їм законодавчих засобів з метою впливу на поведінку суб'єктів права та суспільні відносини за участю цих суб'єктів.

Територіальна громада – жителі, об'єднані постійним проживанням у межах самостійної адміністративно-територіальної одиниці, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ) – територіальні органи міністерства та іншого ЦОВВ, які можуть утворюватися в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського значення та як міжрегіональні територіальні органи; які підпорядковані відповідному міністерству, іншому ЦОВВ; і завданням яких є реалізація повноважень міністерства та іншого ЦОВВ на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці

Управлінське рішення – акт цілеспрямованого впливу суб'єкта управління на об'єкт управління, підготовлений на основі аналізу альтернатив і прийнятої системи оцінювання, який має директивне значення, містить постановку цілей та обґрунтування засобів їх реалізації.

Форма державного устрою – це спосіб територіально-політичної організації держави

Функціональна структура державного управління - сукупність функцій державного управління й управлінських функцій органів державної влади у їх взаємодії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі та інші нормативно-правові акти

1. Виборчий Кодекс України, прийнятий 19.12.2019 р. № 396-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. К. : Просвіта, 1996.
3. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні. URL: <http://www.pravo.org.ua/files/administr.doc>.
4. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. URL : http://www.irf.ua/files/ukr/conception_financial.pdf. – Назва з екрана.
5. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05 лютого 2015 р. № 156-VIII // ВВР. 2015. № 13. Ст.90.
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 09.04.1999 р. // Офіц. вісник України. 1999. № 18. Ст. 190.
7. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07 жовтня 2010 № 2591-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Про організацію взаємодії Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2005 р. № 51-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 р. за № 1508-VII // ВВР України. 2014. № 34. Ст. 1167.
11. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України від 26.02.16 р. No 68/2016. URL: <http://president.gov.ua/documents/682016-19805>
12. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020» : указ Президента України від 12.01.2015 р. за № 5/2015 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
14. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України №722/2019 від 30.09.2019 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>
15. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реформування державного управління України» від 21.07.2021 р. №831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

Базова

16. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / [С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін.]. Харків : Право, 2023. 208 с.
17. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Яременко О.І. та ін. Публічне управління та адміністрування : польсько-український словник термінів : навч.-наук.

- видання. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 368 с.
18. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи публічного управління та адміністрування : навч.метод. посіб. 3-тє вид. К.: Ліра-К, 2020. 268 с.
 19. Оніщик А.В. Державне та регіональне управління : навч. посіб. У структурно-логічних схемах. 2022. 166 с.
 20. Розмарина А.Л. Державне та регіональне управління: конспект лекцій. Одеса : ОДЕКУ, 2022. 98 с.
 21. Хрідочкін А.В., Віхляєв М.Ю. Публічне управління та адміністрування. Словник термінів. За заг. ред. д.ю.н. П.В. Макушева. 2021. 604 с.

Додаткова

22. Архієреєв С.І. Державне та регіональне управління : практикум для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. С. І. Архієреєв, Н. Н. Губанова, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 64 с
23. Бакуменко В.Д. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В.Г. Горник, В.В. Шпачук. – К.: Ліра-К, 2017. 256 с.
24. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / С. І. Архієреєв, Н. Н. Губанова, О. В. Кузьменко, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 128 с.
25. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / С. І. Архієреєв, Н. Н. Губанова, О. В. Кузьменко, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 128 с.
26. Державне та регіональне управління: [підруч] / Є.Г. Карташов, В.В.Євдокимов, І.О.Драган, О.І.Даций та ін.; за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
27. Козуліна С.О. Правове регулювання публічного управління та адміністрування [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 84 с.
28. Лазор О. Д., Лазор О. Я., Юник І.Г. Доктринальні та правові підходи до становлення інституту правничої служби в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. № 39. С. 153-161. DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2024.39.29>. Фахове видання (Б).
29. Лазор О.Д., Лазор О. Я. Оцінювання ефектів адміністративно-територіальної реформи на прикладі Львівської та Вінницької областей. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022, Т. 33 (72), № 2, С. 136-143. DOI <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2022.2/23> Фахове видання (Б)
30. Лазор О.Д., Лазор О.Я. Організаційно-функціональна структура системи управління кадрами в органах публічної влади в Україні. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування». 2022. № 4. С. 86-

94. DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2022.4.13> Фахове видання (Б)
31. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Державна кадрова політика в системі публічної служби: теоретико-методологічна основа. Право та державне управління : збірник наукових праць. 2023. № 2, С. 196-206. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2023.2.28> Фахове видання (Б)
32. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Державна кадрова політика в системі публічної служби України: нормативно-правове забезпечення. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2023. Вип. 35. С. 61-67. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.35.11> Фахове видання (Б).
33. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Трансформація правового механізму формування та реалізації гендерної політики в Україні. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. Вип. 2. С. 36-43. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.2.6> Фахове видання (Б)
34. Лазор О.Я., Юник І. Г. Перспективи розвитку державно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури в Україні. Наукові перспективи. 2024. № 4(46). С. 246 – 258. DOI : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-246-258](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-246-258) Фахове видання (Б).
35. Лазор О.Я., Юник І.Г., Заболотний А.В. Державна стратегія повоєнного відновлення та розвитку критичної інфраструктури в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 4. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.4.2> Фахове видання (Б).
36. Oksana Lazor, Oleh Lazor, Nataliia Lutska, Ivan Krykhovetskyi, Kateryna Maistrenko, Agnes Olkova-Mykhnytska. Formation and Implementation of Public-Private Partnership Projects in the Agricultural Sector. *Journal of Agriculture and Crops*, Vol. 8, Issue 4, Pp: 266-274, 2022, URL: <https://arpgweb.com/journal/journal/14>, DOI: <https://doi.org/10.32861/jac.84.266.274> (Scopus)
37. Oleh Lazor, Oksana Lazor, Ivan Zubar, Andriy Zabolotnyi & Iryna Yunyk (2024). The Impact of Digital Technologies on Ensuring Transparency and Minimising Corruption Risks among Public Authorities. *Pakistan Journal of Criminology* Vol. 16, No. 02, April-June 2024. P. 357-374. DOI <https://doi.org/10.62271/pjc.16.2.357.374> (Scopus)
38. Lazor, O., Lazor, O., Yunyk , I., Zubar, I., Dzeveliuk, M., & Dzeveliuk, A. (2024). The impact of e-governance on shortening the public service delivery terms. *Telos: Revista De Estudios Interdisciplinarios En Ciencias Sociales*, 26(3), 1131-1145. DOI <https://doi.org/10.36390/telos263.21> (WoS)
39. Лазор О. Д., Лазор О. Я. Теоретико-методологічне підґрунтя та прикладні аспекти комплаєнсу: генеза вітчизняної управлінської думки. Успіхи і досягнення у науці. 2025. № 6. С. 448-475. Фахове видання (Б).
40. Komelina, O., Korobka, S., Kondratieva, H., Lazor, O., & Lazor, O. (2025). Mechanisms of Management Adaptation to Sustainable Development Standards under the Condition of Global Changes. *Problemy Ekorozwoju*, 20(2), 245–253. <https://doi.org/10.35784/preko.6941> (Scopus)
41. Малиновський В.Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ : ВД

- «Кондор», 2018. 312 с.
42. Приходченко Л.Л., Лесик О.В., Панченко Г.О. Публічне управління. Багаторівневе врядування: опорний конспект лекцій до навчальної дисципліни. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 132с.
 43. Публічна служба : навч. посіб. / С. М. Серьогін, Н. А. Липовська, Є. І. Бородін [та ін.] ; за заг. редС. М. Серьогіна. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 384с.
 44. Система публічного управління на регіональному та місцевому рівнях : навч.-метод. комплекс дисципліни / уклад. : С. Є. Саханенко, М. П. Попов, С. Г. Давтян. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 84 с.

16. Інформаційні ресурси

45. Офіційний сайт Верховної Ради України [www.zakon.rada.gov.ua]
46. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [<http://www.ukrstat.gov.ua>]
47. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [www.kmu.gov.ua]
48. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України [<http://mon.gov.ua/>]
49. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України [<http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>].
50. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби України [<http://guds.gov.ua/govservice/control/uk/index>]
51. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [<http://www.nbuv.gov.ua>].
52. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України [<http://profy.nplu.org!/site/fi>]
53. Офіційний сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ) [<http://www.uintei.kiev.ua/main.php>]
54. Пріоритетні реформи // <http://reforms.in.ua/>
55. Реанімаційний пакет реформ // <http://platforma-reform.org/>
56. База нормативних документів [<http://www.csm.kiev.ua/nd/nd.php?b=1>]
57. Міждержавні стандарти [<http://www.library.ru/1/act/>].
58. Реформа державного управління <https://par.in.ua/>

Навчально-методичне видання

**Лазор Олег Ярославович
Лазор Оксана Дмитрівна**

**Державне та регіональне управління
Методичні рекомендації
для семінарських і практичних занять**